

Gdzie i czym szukać takich danych

Mapa realnych źródeł do tematu „Poznański Czerwiec 1956” — i szerzej: jak doktorant buduje własny korpus źródłowy. Dzielimy na **darmowe i płatne / za dostępem**. Przy każdym: co tam znajdziesz, jak szukać, na co uważać (licencje).

Ten korpus zbudowano metodą **hybrydową**: fakty i liczby z poniższych źródeł + celowo zniekształcone rekonstrukcje do ćwiczeń. Tu znajdziesz prawdziwe materiały.

Darmowe / otwarte

Źródło	Adres	Co znajdziesz	Uwagi
Wikipedia (PL)	pl.wikipedia.org → „Poznański Czerwiec”	przebieg wydarzeń, liczby, bibliografia, przypisy do źródeł	tekst na licencji CC BY-SA — można cytować z atrybucją; traktuj jako punkt wyjścia, nie źródło ostateczne
IPN	ipn.gov.pl, przystanekhistoria.pl	opracowania, ustalenia śledztwa OKŚZpNP, materiały edukacyjne, fotografie	najlepsze źródło liczb i ustaleń prawnych
Wielkopolska Biblioteka Cyfrowa	wbc.poznan.pl	zdigitalizowana prasa wielkopolska (Głos Wielkopolski, Gazeta Poznańska), druki	prasa z 1956 może być wciąż pod prawem autorskim (ochrona do 70 lat) — sprawdzaj status
POLONA	polona.pl (Biblioteka Narodowa)	skany prasy, druków, fotografii ogólnopolskich	duża część w domenie publicznej; filtruj po prawach
Szukaj w Archiwach	szukajwarchiwach.gov.pl (NDAP)	zespoły archiwalne, akta UB/MO, akta procesowe, skany	wyszukiwanie po zespole/sygnaturze; część zdigitalizowana
Narodowe Archiwum Cyfrowe	nac.gov.pl	fotografie reporterskie z epoki	sprawdzaj prawa do zdjęć
Muzeum Powstania Poznańskiego — Czerwiec 1956	(oddz. Wielkopolskiego Muzeum Niepodległości)	relacje świadków, eksponaty, kalendarium	dobry punkt kontaktu po relacje mówione
Encyklopedia Solidarności	encysol.pl	biogramy, kontekst opozycji	
ISAP / Sejm	isap.sejm.gov.pl	akty prawne epoki, konteksty procesów	
Google Books / Scholar	books.google.com, scholar.google.com	monografie, artykuły; część w domenie publicznej	filtruj po dostępności pełnego tekstu

Płatne / za dostępem (zwykle przez bibliotekę uczelni)

Źródło	Co znajdziesz	Uwagi
CEEOL	czasopisma humanistyczne Europy Środkowo-Wschodniej (dużo PL)	często bezpłatnie przez VPN/proxy uczelni
JSTOR / EBSCO / ProQuest / Scopus	artykuły naukowe, recenzje, bibliometria	dostęp instytucjonalny
Komercyjne archiwa prasowe	pełne roczniki gazet (skany)	licencja komercyjna; cytowanie ograniczone
Serwisy genealogiczne (MyHeritage, Ancestry)	księgi, akta osobowe (kontekst ofiar/uczestników)	płatne; uważaj na RODO przy osobach żyjących
Statista	gotowe zestawienia statystyczne (kontekst gospodarczy PRL)	abonament

Jak szukać (praktyka)

- **Zaczynij od Wikipedii** → zjedź do sekcji „Przypisy” i „Bibliografia” → tam są realne źródła.
- **Frazy:** „Poznański Czerwiec”, „Czarny Czwartek 1956”, „wypadki poznańskie”, „ZISPO strajk 1956”, „proces dziewięciu Poznań”, po angielsku: „Poznań June 1956”, „Poznań 1956 uprising”.
- **W archiwach** szukaj po instytucji-twórcy akt (WUBP, KW MO, sąd) i po dacie.
- **Prawa autorskie:** dla tekstów z 1956 zakładaj ochronę do 70 lat po śmierci autora — do warsztatu używaj parafraz/rekonstrukcji albo materiałów oznaczonych jako domena publiczna / CC.
- **RODO:** relacje świadków bywają objęte ochroną danych — anonimizuj przed publikacją (use-case #9).